

KJJK ainekava põhikoolile	Ainevaldkond: eesti keel ja kirjandus Õppeaine: eesti keel
Kooliaste: II	Klass: 6. kl Tundide arv nädalas: 3 t
Õppeaine kirjeldus (sh ainespetsiifikast lähtuvad erisused)	
<p>Eesti keele valdamine kõnes ja kirjas on eeldus selleks, et eesti kool saaks seista rahvuse ja kultuuri säilimise ja arengu eest.</p> <p>Eesti keele õpetusega taotletakse õpilaste mõtestatud keelekasutust ja keskendutakse praktilise keeleoskuse kujunemisele. Emakeele õpetamine toetub lapse kõnes juba olemas olevate keelestruktuuride teadvustamisele.</p> <p>Ainesisu ülesehitus lähtub keeleteemadest, kuid peab ühevõrra tähtsaks nii sõna-, lause- kui ka tekstitasandit. Tekstiõpetust käsitatakse kui keeleõpetuse lahutamatu osa, mis keskendub võrdselt tekstiloomele ja teksti mõistmisele.</p> <p>Õpetamisel taotletakse funktsionaalse kirjaoskuse omandamist. Loetakse eakohaseid metatekste, mis käsitlevad eelkõige eesti keele alast teavet. Õpitakse kasutama erinevaid lugemisstrateegiaid, mis toetavad tekstist arusaamist.</p> <p>Ainekavas on järgitud teadmiste- oskuste omandamise kindluse põhimõtet. Et oskused saaksid kinnistuda, on õppimises oluline koht kordamisel. Hea emakeeleoskuse saavutamise nimel on otstarbekas kõikide õpitavate teemade juures silmas pidada järgmisi aspekte:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● mõtlemis- ja väljendusoskuse arendamine; ● tähenduse mõistmine ja keeletunnetuse arendamine; ● sõnavara laiendamine, sõnaliikide tundmaõppimine; ● ortoeepia ja ortograafia kinnistamine; ● lausete moodustamine ja tekstiloomine; ● eesti keele sõnaraamatute, teatmeteoste ja õpikute kasutamine nii füüsilisel kujul kui ka veebis. 	
Õpitulemused (sh üldpädevused)	Õppesisu

Õpilane oskab:

- kirjutada sulghäälikuid vältevahelduslike sõnade käändevormides, sh astmevahelduslikes liidetes (*sepa:seppa, koogi:kooki, õnneliku:õnnelikku*);

Käändsõnad**Ortograafia:**

- kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades (*lõplik*);

- kasutada suurt algustähte riikide, asutuste, ehitiste, taevakehade nimedes;
- kirjutada õpitud sõnavara piires õigesti laen ja võõrsõnu, milles esinevad *v, hv, f, s, š, z, ž* ja sõnaalguline klusiil;
- käänata ja kasutada sõnu 14 käändes nii ainsuses kui ka mitmuses;
- õigesti hääldada vältevahelduslike käändsõnade nõrga ja tugeva astme vorme; • moodustada ja kasutada omadussõna kesk- ja *kõige*-ülivõrret;
- kirjutada numbritega põhi- ja järgarvsõnu ja neid lugeda;
- kontrollida “Eesti keele sõnaraamatust” sõna tähendust, õigekirja, hääldust ja vormimoodustust;
- koostada ja kirjavahemärgistada osalause erineva paigutusega liitlauseid;
- kasutada otsekõnet kirjalikus tekstis ja seda kirjavahemärgistada (saatelause otsekõne ees, keskel ja järel);
 - kirjandit otstarbekalt üles ehitada (sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus).

Üldpädevused

Kultuuri- ja väärtuspädevus

Õpilane:

- austab vaimseid ja kultuuriväärtusi (keele kui rahvuskultuuri kandja tähtsust, keeleoskust kui inimese identiteedi olulist osa);
- väärtustab funktsionaalset kirjaoskust ning arendab teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse;
- kasutab sündmuste, nähtuste või seisukohtade erinevate tahkude väljatoomisel rollimängu, dramatiseeringut, diskussiooni, väitlust, intervjuud vms;
- tähtsustab kirjalike tööde korrektset vormistamist nii paberandjal kui ka

- sagedamini esinevate lühendite lugemine ja õigekiri;
- suur ja väike algustäht (riigid, asutused, ehitised, taevakehad);
- sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel;
- *f*-i ja *š* õigekiri;
- *ia*- ja *ioon*-lõpulised võõrsõnad;
 - sõna tähenduse sõltumine õigekirjast (*kuuski – kuuskki, särgki – särgi – särki – särkki*).

Käändsõna:

- käändsõnade liigid (nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna);
 - käändsõna vormid ja nende väljendamise võimalused (lõpud, tunnused, sõnatüve muutumine).

Käänamine:

- käänded, nende küsimused ja tähendus; • õige käände valik lauses sõltuvalt kontekstist;
- ainsus ja mitmus;
- käänamine 14 käändes;
- käänete kasutamise võimalusi;
- põhikäänded;
- käändelõpud ja mitmuse tunnused;
- käänamine eeskujusõna järgi;
- sõnaraamatute kasutamine käändsõna vormide kontrollimiseks;
- omadussõna käänamine koos nimisõnaga; • ühildumine;
- *lik*- ja *ne*-liiteliste omadussõnade käänamine ja õigekiri;
- omadussõnade võrdlusastmed. Lühike ülivõrre;
- võrdlusastmete kasutamine;
 - omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (*ne*- ja *line*-liitelised omadussõnad);
- arvsõnade käänamine;
- põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ja numbritega, nende lugemine;

arvutis.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Õpilane:

- arvsõnade kasutamine tekstis;
- asesõnade käänamine ja kasutamine;
- sõnaraamatute kasutamine sõna tähenduse, õigekirja ja käändevormide kontrollimiseks.

- on haaratud klassivestlustesse, paaris- ja rühmatöösse;
- kuulab eesmärgistatult kaasõpilasi ja õpetajat;
- tegutseb kuuldu põhjal, annab kuuldule hinnanguid;
- arendab suulist vestlust ja avaldab arvamust;
- peab kinni rühmasisestest kokkulepetest ja käitumismallidest.

Enesemääratluspädevus

Õpilane:

- analüüsib ja kirjeldab ennast ja teisi, annab edasi enesekohast informatsiooni (omadusi, tundeid, mõtteid, võimeid, käitumist);
- kujutab sündmusi ja tegelasi skemaatiliselt, kasutades diskussioonivõrku, loo kaardistamist, sündmuspaiga skeemi, Venni diagrammi vms;
- lööb kaasa töös aktiivõppemeetoditega (rollimäng, dramatiseering, väitlus, suunatud diskussioon jms).

Õpipädevus

Õpilane:

- kaardistab ideid ja kavastab teksti;
- arendab protsesskirjutamise oskust;
- kasutab erinevaid kuulamis- ja lugemisstrateegiaid, nt kaaslase jutu reflekteerimine, kõneleja märguannete tähelepanemine (olulise rõhutamine, näoilmed, žestid), kujutluspiltide loomine (seosed varem kogetuga, antud tegelaste vahel, sündmuspaigates jms);
- teeb märkmeid eesmärgipäraselt (kaart, plaan, joonis, sõnapilv, ajatelg, nimekiri) ja rühmitab infot (tabel, märksõnaskeem vms);
- planeerib efektiivselt oma aega ning püstitab realistlikke eesmäärke.

Matemaatika-, loodusteaduste ja

Liht- ja liitlause:

- alus ja öeldis;
- osalause erinev paigutus liitlauses;
- sidesõnaga ja sidesõnata liitlause;
- koma liitlauses;
- otsekõne kirjavahemärgid (saatelause otsekõne alguses, keskel ja lõpus);
- otsekõne kasutamine tekstis;
- sõnajärg lauses.

Kirjandi ülesehitus:

- sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus.

Kirjeldus:

- kirjelduse ülesehitus (üldmulje, detailid, hinnang);
- inimese kirjeldamine;
- elamuslik looduskirjeldus;
- autori suhtumine kirjeldatavasse ja selle väljendamine.

Jutustus:

- ajalis-põhjuslik järgnevus;
- jutustuse ülesehitus.

Arutlus:

- probleemide nägemine vaadeldavas nähtuses;
- põhjuse ja tagajärje eristamine;
 - loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui suuliselt.

Kiri:

- isiklik ja ametlik kiri;
- kirja vormistamine (pöördumine ja lõpetamine).

Kirjutamisprotsess:

- kava, ideeskeemi vms koostamine;
- kirjandi liigendamine;
- lõik;
- sõnastusvigade ennetamine (asesõnade otstarbekas kasutamine);
- sõnastuse ilmestamine epiteetide ja

<p>tehnoloogiaalane pädevus Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arendab teabetekstide abil oskust lugeda teabegraafikat; 	<p>võrdlustega.</p>
---	---------------------

<ul style="list-style-type: none"> • koostab teksti põhjal ajatelge, märksõnaskeemi, mõistekaarti, Venni diagrammi, mandalat jms; • valib info rühmitamiseks, seoste loomiseks ja üldistamiseks sobivad mudelid; • teeb skeemide/ kirjutamismudelite järgi loetust kokkuvõtet, kirjeldab ja võrdleb sündmusi/ tegelasi nii suuliselt kui ka kirjalikult; • õpilane arutleb, põhjendab ja argumenteerib skeemide/ diagrammide põhjal loogiliselt; • kirjutab põhi- ja järgarve nii sõnade kui ka numbritega, loeb ning kääneb arvsõnu. <p>Ettevõtlikkuspädevus Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koostab õppeaasta jooksul endale õpimapi; • aitab korraldada klassi- ja kooliüritusi. <p>Digipädevus Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab õppetöös moodsat riistvara (fotoaparaadid, nutitelefonid, tahvelarvutid, diktofonid, arvutid) ettekannete tegemiseks ja loovülesannete juures, nt teksti täiendamisel foto või videoga; • kasutab kaasaegseid elektroonilisi infootsingutehnikaid; • kasutab digitaalseid õigekeelsus- ja sõnavaraallikaid; • koostab ja toimetab tekste tekstitöötlusprogrammides, nt Google Drive'is. 	
---	--

<p>Põhimõisted:</p>

sõnavorm, tüvi, tunnus, lõpp, kääne, põhikäänded, arv, astmevaheldus, sõnade nõrk ja tugev aste, ühildumine, võrdlusastmed, alg-, kesk- ja ülivõrre, põhi- ja järgarvsõna, alus, öeldis, kirjandi ülesehitus, liigendamine, lõik, sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus.

Praktilised tööd ja lõiming kooliüritustega/õppeainetega

Eesti keel on **kõikide õppeainete õppimise vahend ja lõimingu lähtealus** õppeprotsessis. Kõiki õppeaineid õpitakse emakeele abil ja igal õppeainel on oma unikaalsed (samuti üldised) keelenõuded, seetõttu on keelelise suhtlemise oskuste kujunemisel igal õppeainel oma spetsiifilised, aga ka üldised ülesanded. Eesti keele õpe näitab kätte suhted keele, mõtlemise ja õppimise vahel.

Emakeeles õpitu on rakendatav kõikides õppeainetes. Enam kasutame võimalust lõimida kirjanduse, ühiskonna-, inimeseõpetuse ning ajalooaga.

Kirjandus: ilukirjanduslike tekstide kasutamine funktsionaalse lugemise arendamiseks.

Ühiskonna- ja inimeseõpetus: saab arutleda ja arendada vestlust vastutuse ja eetika osas; võimalik on mängida läbi erinevaid rolle ja situatsioone, mis meedias või päriselus tekkinud konfliktide/kokkupõrgete tõttu aset võivad leida, ning arutleda, kuidas erinevad pooled end tunda võiksid; kuidas teha vahet tõesel ja vääral infol jne.

Ajalugu: ajaloo perioodi või -sündmuse kohta saab kirjutada kujuteldava uudise, reportaaži või intervjuu ajaloolist isikut. Saab lugeda intervjuud mõne kirjanikuga, mille abil sisse juhatada autori tekstide analüüs. Ajakirjanduslike tekstide ja olukordi analüüsides arenevad õpilases kultuuri- ja väärtuspädevus, samuti sotsiaalne- ja kodanikupädevus.

Lõiming kooliüritustega (arendab potentsiaalselt pea kõiki üldpädevusi, nt kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, ettevõtlikkuspädevus, digipädevus):

- kadri- ja mardipäev
- jõulupidu
- eesti kirjanduse päev
- EV aastapäev
- emakeelepäev ja eesti keele nädal
- KIKO-klubi üritus (kutsutud külalisega kohtumine)
- Etluskonkurss
- Cooli lehte artiklite kirjutamine
- kino ja teatri ühiskülastused (sisukokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult)

Teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
- mõistab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;
- teeb õpitu piires keeleteadlikke valikuid, kasutab korrektset kirjakeelt ja sobivat sõnavara; ● loeb tekste ladusalt ja eesmärgistatult eri keskkondades ja allikatest;
- kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel;
- analüüsib ja hindab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;
- mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära;
- kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi;
- väärtustab lugemist, leiab endale sobivat lugemisvara.